ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ **ΤΟΥ ΖΑΝ ΜΑΝΤΕΛΙΝ**

ΤΑ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

ΤΑΝ ἡ Παυλίνα ἐγύρισε ἀπὸ τὸν περίπατο, ποὺ εἶχε κάνει στὸ δάσος, ἐμπῆκε σ' ἕνα ζαχαροπλαστεῖο. Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ τὰ κέντρα αὐτὰ γεμίζοιν ἀπὸ μικρὰ λεπτὰ χέρια, ἀπὸ μικρὰ στοματάκια καὶ μεγάλα μάτια, ἀπὸ μιὰ κομψὴ πελατεία, ποὺ μαζεύεται ἐκεῖ γιὰ νὰ φλαρήσῃ, νὰ χαμογελάσῃ, νὰ φλερτάρῃ καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ συγχρόνως τὴ λαιμαργία της.

Σὲ μιὰ στιγμὴ ἡ πόρτα τοῦ καταστήματος ἄνοιξε πάλι καὶ μπῆκε μέσα ὁ κ. Μ ρσάκ, πάντα κομψός, μὲ τὸ αἰώνιο λουλοῦδι στὴ μπουτονιέρα. Ἐχαιρέτησε δεξιὰ κ' ἀριστερά, μὲ μερικὲς χαριτωμένες ὑποκλίσεις καὶ ἔπειτα διέκρινε σ' ἕνα τραπεζάκι τὴν Παυλίνα καὶ τὴν ἐπλησίασε.

— Ἀγαπητή, μου λαίμαργη, τῆς εἶπε μὲ χαμόγελο, μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς ὑποβάλω τὰ σέβη μου;

Ἐκείνη γύρισε, τὸν κύτταξε καὶ εἶπε:

— Ἄ! σεῖς εἶσθε;

Ἄρχισαν ὕστερα νὰ μιλᾶν γιὰ διάφορα πράγματα. Σὲ μιὰ στιγμὴ ἐκείνη τοῦ εἶπε μὲ χαμόγελο:

— Ξέρετε, γιορτάζω ἄφριο... Δὲν πιστεύω νὰ μὲ ξεχάσετε...

Στὸ μεταξὺ αὐτὸ ὁ κόσμος ἔμπαινε κ' ἔβγαινε στὸ ζαχαροπλαστεῖο. Ἔξαφνα ἡ Παυλίνα σηκώθηκε καὶ ἀποχαιρέτησε τὸν Μαρσάκ. Τὸ αὐτοκίνητό της τὴν περίμενε ἐμπρὸς στὴν πόρτα.

— Ὄχι, εἶπε στὸ σωφέρ, θὰ πάω πεζῆ...

Καὶ ἐτράβηξε πρὸς τὸ βουλεβάρτο.

Ἦταν ἕνα γλυκὸ φθινοπωρινὸ βραδάκι. Ἐπλησίαζε ἡ νύχτα. Μὰ ἔφεγγε ἀκόμη καὶ ὁ καιρὸς ἦταν ζεστός.

Ἡ Παυλίνα σκέφθηκε ν' ἀγοράσῃ λουλούδια καὶ τράβηξε ἀμέσως πρὸς τὸ δρόμο, ὅπου ἤξερε πὼς ἦταν μερικὰ ὥραῖα ἀνθοπωλεῖα. Μὰ ἐκείνη τὴν ὥρα ἡ κομψὴ αὐτὴ ἀγορὰ ἦταν ἔρημη σχεδὸν καὶ τὰ λουλούδια θαρρεῖς καὶ λιποθυμοῦσαν πίσω ἀπὸ τὶς βιτρίνες. Ἡ Παυλίνα στάθηκε καὶ κύτταξε. Γύρω της δὲν διέκρινε σχεδὸν τίποτε ἄλλο ἀπὸ χρυσάνθεμα, ἄφθονα χρυσάνθεμα, λευκά, βιολετί, μώβ, ὅλα κάπως θλιμένα, κάπως μελαγχολικά... Μπῆκε κατόπιν σ' ἕνα ἀνθοπωλεῖο κι' ἀγόρασε ἕνα μεγάλο καὶ βιαὺ μπουκέτο, ποὺ μόλις μποροῦσε νὰ χωρέσῃ στὴν ἀγκαλιά της....

***

Τὸ ἄλλο πρωΐ ἡ Παυλίνα ἦταν ἀκόμη μὲ τὸ πεντιούάρ της, ὅταν τῆς ἀνήγγειλαν τὸν Μαρσάκ. Μόλις ἐκεῖνος μπῆκε μέσα, τῆς εἶπε:

— Ἀγαπημένη μου, ἔρχομαι νὰ σᾶς εὐχηθῶ χρόνια πολλὰ καὶ εὐτυχισμένα...

Καὶ ἐκάθησε.

Τὴν ἴδια στιγμὴ μπῆκε ὁ ὑπηρέτης κρατῶντας ἕνα μεγάλο καλάθι γεμάτο χρυσάνθεμα, τὸ δῶρο τοῦ Μαρσὰκ γιὰ τὴ γιορτή της. Τὰ ἄνθη εἶχαν ἀκόμη ἐπάνω τους τὰ δάκρυα τῆς αὐγῆς, μιὰ ἀνατριχίλα ἀνάδευε τὰ θυσανωτά τους κεφάλια...

Ἡ Παυλίνα πλησίασε στὸ καλάθι κ' ἄρχισε νὰ χαιδεύῃ τὰ χρυσάνθεμα μὲ τὰ λεπτὰ δάχτυλά της. Ἔξαφνα διέκρινε ἀνάμεσα στὰ ἄνθη μιὰ κάρτα, μιὰ κάρτα μὲ στίχους. Στίχους τοῦ Μαρσὰκ γι' αὐτή.

— Ὦ! πόσο λεπτὸ εἶνε αὐτὸ ἐκ μέρους σας! τοῦ εἶπε. Μὰ σᾶς λατρεύω κ' ἐγώ, ἀγαπημένε μου, ναί, σᾶς λατρεύω!...

Ὁ Μαρσὰκ τὴν ἀγκάλιασε κι' ἄρχισε νὰ τῆς ψιθυρίζῃ λόγια τρυφερά.

Μὰ ἀλλοίμονο!... Ὅλα αὐτὰ εἶνε ψεύτικα! Καὶ τὰ χάδια τους καὶ ἡ ματιές τους καὶ τὸ χαμόγελό τους δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ κοκεταρίες. Καὶ μέσα σ' αὐτὴν τὴν κοσμικὴ ἀτμόσφαιρα, ὅπου ὁ ἔρως εἶνε εὐχάριστο παιχνιδάκι, τὰ χρυσάνθεμα, τόσο τῆς Παυλίνας ὅσο καὶ τοῦ Μαρσάκ, ἀρχίζουν νὰ χλωμιάζουν, τὰ πρῶτα ἀντίκρυ στὰ δεύτερα. Γιατί οἱ δυὸ νέοι δὲν ἀγαπιῶνται ἀληθινὰ μεταξύ τους καὶ ἴσως καὶ οἱ ἴδιοι νὰ μὴ τὸ ξέρουν αὐτό...

Γιατί, ὅταν ἡ ἀγάπη εἶνε ἀληθινή, καὶ τὰ λουλούδια τὴ νοιώθοιν καὶ μοσχοβολοῦν περισσότερο...

***

Ἀκοῦστε μιὰ τέτοια ἱστορία ἀγάπης...

Τὸ νεκροταφεῖο βρίσκεται σ' ἕνα λοφίσκο, κατάντικρυ στὴ θάλασσα. Εἶνε ἕνα φτωχικὸ καὶ ταπεινὸ ἐπαρχιακὸ νεκροταφεῖο, φραγμένο τριγύρω μὲ χαμηλοὺς τοίχους, ἐπάνω ἀπὸ τοὺς ὁποίους ξεπροβάλλουν οἱ σουβλερὲς κορυφὲς τῶν κυπαρισσιῶν. Τὸ καλοκαῖρι ἡ ἀτμόσφαιρα ἐκεῖ μέσα εἶνε γεμάτη ἀπὸ τοὺς βόμβους ποὺ κάνοιν τὰ μικρὰ φτερὰ τῶν ἐντόμων καὶ τῶν πουλιῶν, ποὺ φτερουγίζουν γύρω πρόσχαρα...

Ὁ κισσὸς σκαρφαλώνει στοὺς τοίχους καὶ στοὺς κορμοὺς τῶν δένδρων κ' ἔπειτα σχηματίζει γιρλάντες, ποὺ πέφτοιν πρὸς τὰ κάτω κ' ἑνώνοιν τὸ ἕνα μὲ τ' ἄλλο τὰ πιὸ χαμηλὰ κλαδιά. Στὸ βάθος ἀστράφτει ἡ θάλασσα καὶ γεμίζει τὸν ὁρίζοντα, μὲ τὸ βαθυγάλανο χρῶμα της, ποὺ σμίγει μὲ τὸ γαλανὸ τοῦ οὐρανοῦ.

Ἔξαφνα μιὰ μεγάλη ἀνατριχίλα, μιὰ πνοὴ τοῦ ἀέρα τὰ σαλεύει ὅλα ἐκεῖ μέσα. Καὶ ὅλα σφίγγονται τὸ ἕνα ἐπάνω στὸ ἄλλο, κλαδιὰ καὶ φυλλώματα καὶ χόρτα καὶ χώματα. Καὶ μιὰ ἀγωνία θαρρεῖς καὶ περισφίγγει αὐτὸ τὸ τοπεῖο κ' αὐτὰ τὰ δένδρα κ' αὐτὴ τὴ θάλασσα καὶ τὰ κάνει νὰ παγώνουν σὲ μιὰ ἀνήσυχη ἀκινησία, σάμπως νὰ περιμένοιν κάτι τὸ ἄγνωστο ποὺ πρόκειται νἀρθῃ...

Σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ νεκροταφείου, κάτω ἀπὸ κάτι σπασμένα κλαδιά, κοιμοῦνται ὁ ἕνας πλάϊ στὸν ἄλλο, δυὸ νέοι ποὺ ἀγατήθηκαν πολὺ στὴ ζωή τους.

Μὰ οἱ νέοι αὐτοὶ δὲν μπόρεσαν νὰ ἑνωθοῦν, γιατὶ ὁ πατέρας ἐκείνης εἶχε μερικὰ στρέμματα γῆς καὶ ὁ πατέρας ἐκείνου δὲν εἶχε κανένα. Καὶ γι' αὐτὸ οἱ δυὸ νέοι πεθάνανε.

Ἡ γῆ αὐτή, ποὺ ἐξ αἰτίας της ἐχώρισαν, ὅταν ἦσαν ζωντανοί, τοὺς ἔπῃρε καὶ τοὺς δυό, τὸν ἕνα πλάϊ στὸν ἄλλο, ὅταν πεθάνανε πειά. Μὰ καὶ τώρα, μ' ὅλο ποὺ οἱ τάφοι τους εἶνε πλάϊ-πλάϊ, ἡ κακὴ γῆ ἐξακολουθεῖ νὰ τοὺς χωρίζῃ γιὰ πάντα.

Μὰ ἐπάνω στὸν τάφο τοῦ νέου καὶ ἐπάνω στὸν τάφο τῆς νέας ἐφύτρωσαν, χωρὶς κανεὶς νὰ ξέρῃ πῶς, ἄφθονα, δροσερά, πολύχρωμα χρυσάνθεμα. Καὶ μέρα μὲ τὴν ἡμέρα τὰ χρυσάνθεμα τὰ δικά του καὶ τὰ χρυσάνθεμα τὰ δικά της ἐπλησίασαν μεταξύ τους, τόσο πολύ, ὥστε ἔσμιξαν στὸ τέλος.

Καὶ μιὰ ποὺ τὰ χρυσάνθεμα αὐτὰ ἔχοιν τὸ καθένα καὶ κάτι ἀπὸ τοὺς νεκροὺς τους, κάτι ἀπὸ τὴ ζέστη τους κ' ἀπὸ τὴν ἀνατριχίλα τους τὴν ἐρωτιάρα, πρέπει νὰ πιστέψοιμε ὅτι οἱ δυὸ νέοι ποὺ ἀγατήθηκαν πολὺ στὴ ζωή τους καὶ ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ ἑνωθοῦν, γιατὶ ὁ πατέρας ἐκείνης εἶχε μερικὰ στρέμματα γῆς καὶ ὁ πατέρας ἐκείνου δὲν εἶχε κανένα, πρέπει νὰ πιστέψοιμε πὼς τώρα, μποροῦν καὶ σμίγοινε πειὰ μὲ τὶς κορυφὲς τῶν λουλουδιῶν τους καὶ μιλοῦν καὶ τὰ λένε καὶ γλυκοφιλιοῦνται οἱ δυὸ ἀγαπημένοι...

Καὶ τὸ θαῦμα αὐτὸ γίνεται κάθε φθινόπωρο. Τότε ἡ ψυχές τους ἑνώνονται μὲ τὸ ἄγγιγμα τῶν χρυσανθέμων...

***

Τέτοιες ἀγάπες ὅμως εἶνε σπάνιες στὸν κόσμο σήμερα. Σήμερα ὅλοι ἀγαπᾶνε ὅπως ἡ Παυλίνα κ' ὁ Μαρσάκ. Ψεύτικα!... Καὶ τὰ λουλούδια ποὺχουν ψυχή, τὸ νοιώθοιν αὐτὸ καὶ μαραίνουνται καὶ δὲν μοσχοβολᾶνε...

Ἀγαπᾶτε λοιπόν, ἀγαπᾶτε εἰλικρινῶς, ἀληθινά, μ' ὅλη τὴν καρδιά σας. Δόστε τα ὅλα γιὰ τὴν ἀγάπη, γιὰ τὸν ἔρωτα. Θυσιασθῆτε γιὰ τὸ αἴσθημά σας. Ἡ ζωὴ εἶνε τόσο λίγη! Μὴ τὴν ἀφίνετε νὰ φεύγῃ, χωρὶς ἀγάπη, χωρὶς ἔρωτα... Ἀγαπᾶτε καθημερινά, αἰωνίως, κάθε ὥρα, κάθε στιγμή, ἀγαπᾶτε, ἀγαπᾶτε, ἀγαπᾶτε! Ζοῦν μονάχα ὅσοι ξέρουν ν' ἀγαποῦν. Ζωὴ χωρὶς ἔρωτα εἶνε θάνατος καὶ κάτι χειρότερο καὶ κάτι πιὸ κοῦφιο κι' ἀπ' τὸ θάνατο αὐτό!...

ΖΑΝ ΜΑΝΤΕΛΙΝ

Ὁ Μαρσὰκ τὴν ἀγκάλιασε...

Η ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΑ ΚΑΙ Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ ΤΗΣ

Μιὰ ὤμορφη χωριατοπούλα, καθὼς ἐπήγαινε στὸ χωριὸ μὲ τὸ γαϊδαρό της, ἀντάμωσε στὸ δρόμο της κάποιον ἄγνωστο κύριο, ὁ ὁποῖος μόλις τὴν εἶδε, τὴν ἐρώτησε ἀπὸ ποιὸ χωριὸ εἶνε καὶ ἂν ἔξερῃ τὴν κόρη κάποιου φίλου του, τοῦ ὁποίου ἀνέφερε τὸ ὄνομα. Ὅταν ἡ χωριατοπούλα τοῦ ἀπάντησε ὅτι τὴν ξέρει, ὁ ἄγνωστος κύριος ἔκανε νὰ τὴν ἀγκαλιάσῃ καὶ νὰ τὴ φιλήσῃ, λέγοντάς της:

— Κάνε μου τὴ χάρι νὰ τῆς δώσῃς αὐτὸ τὸ φιλὶ ἐκ μέρους μου.

— Ἂν εἶσαι πολὺ βιαστικός, κύριέ μου, ὅπως φαίνεται, τοῦ ἀποκρίθηκε ἡ χωριατοπούλα ξεφεύγοντας μὲ ἀδελτάδα ἀπ' τὰ χεῖα του, φίλησε καλύτερα τὸ γαϊδαρό μου, γιατὶ αὐτὸς θὰ φτάσῃ στὸ χωριὸ γρηγορώτερα ἀπὸ μένα...